

Tytuł   Hodowla koni
Autor   W. Pruski, J. Grabowski, S. Chuch
Wydawca   PWRiL
Rok wydania   2006
Liczba stron   621
Wymiary   170 x 240 mm
Okładka   twarda
ISBN   83-7244-696-2

Spis treści

Biologiczne podstawy hodowli i metody jej prowadzenia

Uwagi wstępne
Wykorzystywanie zmienności
Wykorzystywanie dziedziczności
Wychów kierowany
Zaprawa (trening)
Selekcja materiału hodowlanego
Dobór
    Dobór jednorodny
    Dobór różnorodny
    Posługiwanie się doбором jednorodnym i różnorodnym
    Dobór przez analogię
    Zależność między wiekiem kojarzonych par a jakością potomstwa
Hodowla w czystości rasy i krzyżowanie
    Hodowla w czystości rasy
    Krzyżowanie
        Krzyżowanie wypierające
        Dolanie krwi
        Krzyżowanie twórcze
        Krzyżowanie przemienne
        Krzyżowanie użytkowe
        Krzyżowanie międzygatunkowe, czyli hybrydyzacja
Hodowla w pokrewieństwie
    Biologiczna istota hodowli w pokrewieństwie
    Ustalanie stopnia spokrewnienia
    Niwelowanie ujemnych skutków hodowli w pokrewieństwie
Tworzenie linii krwi
Tworzenie i kultywowanie ras
Piśmiennictwo

Rozród

Dojrzałość płciowa
Ogólny przebieg rozrodu
Narządy rozrodcze
Plemniki
Ejakulat
Badanie wartości nasienia ogiera
Układ rozrodczy klaczy
Komórka jajowa. Jajeczkowanie
Krycie klaczy
    Praktyczne wskazówki dla hodowców
    Próbowanie klaczy
    Warunki krycia klaczy
    Warunki dopuszczenia ogiera do stanówki
    Stanówka
    Najlepszy okres krycia klaczy
Użytkowanie rozplodowe ogierów
Zapłodnienie
    Ogólny schemat zapłodnienia
    Zarodek. Płód

- Rozwój zarodka i ptodu
- Metody badania żrebności klaczy
  - Sposoby stwierdzania żrebności
  - Oznaki kliniczne jatowości klaczy
  - Objawy pozornej żrebności spowodowane zaburzeniami w układzie rozrodczym klaczy
- Ciąża bliźniacza
- Sztuczne unasiennianie klaczy
- Ronienie u klaczy
- Wyżrebienie
  - Przebieg porodu
  - Uwagi dotyczące żrebienia się klaczy (porodu)
  - Pomoc przy porodzie
  - Okres poporodowy
  - Niedomykanie się sromu
- Piśmiennictwo

Wzrost, rozwój i wychów źrebiąt i młodzięży

- Ogólne wiadomości o wzroście i rozwoju
  - Rozwój osobniczy, jego etapy i okresy
  - Przebieg rozwoju osobniczego u koni
    - Wzrost i rozwój w pierwszym roku życia źrebięcia
    - Ogólny wzrost i rozwój źrebiąt od urodzenia do osiągnięcia dojrzałości
      - Wzrost i rozwój noworodka
      - Wzrost i rozwój sysaka
      - Wzrost i rozwój roczniaka
      - Wzrost i rozwój dwulatka i trzylatka
  - Zależność wzrostu i rozwoju od działania gruczołów wydzielania wewnętrznego
  - Wpływ środowiska i innych czynników na wzrost i rozwój
- Wychów źrebiąt i młodzięży
  - Warunki wychowu i jego cele
  - Systemy wychowu
  - Metody wychowu
  - Postępowanie z noworodkiem
  - Sysak
  - Odsadek
  - Roczniak
  - Młodzięży dwu- i trzyletnia
  - Wskazania dotyczące wychowu niezależnie od wieku źrebiąt i starszej młodzięży
  - Ocena i klasyfikacja źrebiąt i młodzięży
  - Wychów bezstajenno-pastwiskowy
  - Wychów tabunowy
  - Wychów kulturalno-tabunowy
- Piśmiennictwo

Żywienie koni

- Trawienie u konia
  - Szkic przebiegu trawienia
  - Ogólne uwagi o przebiegu trawienia
- Składniki pokarmowe pasz
  - Woda
  - Związki białkowe
    - Rola białka w żywieniu
    - Zapotrzebowanie na białko
    - Białko ogólne i właściwe
    - Stosunek białkowy
    - Trawienie białek
  - Węglowodany

Tłuszcze
Witaminy
Składniki mineralne
Pasze dla koni
Pasze treściwe
Owies
Kukurydza
Jęczmień
Żyto
Otręby
Bobik
Siemię lniane
Łubin
Groch
Proso
Makuchy
Pasze objętościowe suche
Siano łąkowe
Słoma
Plewy
Pasze soczyste
Marchew
Ziemniaki
Buraki półcukrowe
Buraki cukrowe
Zielonki
Zielona taśma
Pastwisko
Kiszonki
Pasze pochodzenia zwierzęcego
Przetwory i produkty uboczne przemysłu rolnego
Płatki ziemniaczane
Drożdże
Wytłoki suszone
Melasa
Suszone liście buraczane
Pasze witaminowe
Kiełki pszenicy i owsa
Miesz (mash)
Zasady żywienia koni
Normowanie żywienia
Żywienie koni pracujących
Zasady żywienia koni roboczych
Normowanie żywienia koni roboczych
Żywienie klaczy żrebnych
Żywienie klaczy karmiących
Zasady żywienia klaczy karmiących
Normowanie żywienia roboczych klaczy karmiących
Normowanie żywienia zarodowych klaczy karmiących
Normy dla karmiących klaczy pełnej krwi
Żywienie źrebiąt
Wytyczne ogólne
Żywienie źrebiąt ssących
Żywienie źrebiąt przeznaczonych na konie robocze
Żywienie źrebiąt zarodowych typu wierzchowo-zaprzęgowego
Ogólne uwagi dotyczące żywienia roczniaków (wg dr. J. Grabowskiego)
Żywienie źrebiąt zarodowych ras zimnokrwistych
Żywienie ogierów
Żywienie koni wyścigowych
Przyswajalność pokarmów
Sposoby zadawania koniom paszy
Preliminarz pasz

Pojenie koni
Piśmiennictwo

Stajnie, pomieszczenia pomocnicze oraz inne budowle

Zasady lokalizacji i sytuowania stajen
Budowa pomieszczeń stajennych
Wyposażenie wnętrza
  Stanowiska
  Boksy
  Pomieszczenia grupowe
  Biegalnie
  Urządzenia stajenne
Pomieszczenia pomocnicze
Instalacje stajenne
Urządzenia przystajenne
Usytuowanie pomieszczeń i ich wymiary
Rodzaje i typy stajen
  Stajnie w gospodarstwie wielkotowarowym
    Stajnie dla koni roboczych
    Stajnie dla koni roboczych i hodowlanych
    Stajnie w stadninach
    Stajnie dla koni wyścigowych i sportowych
    Stajnie w stadach ogierów
    Pomieszczenia specjalne
  Stajnie w gospodarstwach drobnotowarowych
Ulepszanie wadliwych stajen oraz pielęgnowanie pomieszczeń
Budowle uzupełniające
Urządzenia terenowe dla koni
Budowle na pastwiskach oraz zadrzewienie
Piśmiennictwo

Pielęgnowanie koni

Pielęgnowanie pośrednie
  Higiena pomieszczeń
  Czystość legowiska i żłobów
  Właściwe obchodzenie się z koniem
  Systematyczność i punktualność w rozkładzie dnia
  Żywienie i pojenie
  Higiena utrzymania pastwiskowego
  Znaczenie ruchu
  Higiena uprzęży
Pielęgnowanie bezpośrednie
  Budowa oraz czynności skóry i sierści
  Pielęgnowanie skóry i owłosienia
  Stępienie zębów
  Pielęgnowanie kończyn
    Pielęgnowanie ścięgien
    Pielęgnowanie stawów i pęcin
    Higiena kopyt
    Rozczyszczanie kopyt
    Podkuwanie koni
      Konstrukcja podkowy
      Hacel, zębiec, podkowiak
      Rodzaje podków
      Technika i zasady kucia kopyt prawidłowych
      Podkuwanie koni w zależności od rodzaju wykonywanej pracy
      Podkuwanie kopyt wadliwych
      Podkuwanie koni o wadliwej postawie kończyn i nieprawidłowych chodach
  Zabiegi podkownicze przy niektórych schorzeniach kopyt.

Piśmiennictwo

Cechy robocze konia i jego praca

Praca konia a praca silnika

Siła uciągu

- Rzeczywista i normalna siła uciągu
- Obliczanie siły uciągu za pomocą współczynników oporu
- Mierzenie siły uciągu
- Wozy dynamometryczne
- Wpływ budowy i innych właściwości konia na siłę uciągu
- Czynniki warunkujące przejawianie siły uciągu
- Czynniki zewnętrzne wpływające na siłę uciągu
- Maksymalna i minimalna siła uciągu

Szybkość ruchu konia

Praca konia

- Praca konia pociągowego w zaprzęgu
  - Praca lekka, średnia, ciężka
  - Zewnętrzna praca mechaniczna
- Praca konia wierzchowego pod siodłem
- Praca konia jucznego

Moc konia

- Moc normalna, rzeczywista i maksymalna
- Struktura i specyfika mocy
- Moc a ciężar ciała
- Wytrzymałość konia

Współczynnik pożytecznego działania

Fizjologia pracy konia

- Wskaźniki kliniczne w określaniu zdolności roboczej konia
- Współzależność między budową i chodami konia a wydajnością jego pracy
- Zmęczenie pracą
- Czynniki wpływające na sprawność roboczą konia i ich ocena

Piśmiennictwo

Trening i próby dzielności koni

Ogólne uwagi o treningu

Fizjologiczne podstawy treningu

Zasady obowiązujące przy prowadzeniu treningu

Chody koni stosowane w treningu i w próbach

Trening koni wyścigowych pełnej krwi angielskiej

- Uwagi ogólne
- Wdrażanie odsadków do treningu
- Wdrażanie i trening roczniaków
- Trening dwulatków
- Trening trzylatków
- Trening koni czteroletnich i starszych

Trening koni do gonitw z płotami i przeszkodami

Trening koni wyścigowych czystej krwi arabskiej

Trening koni wyścigowych półkrwi

Trening koni sportowych

Trening koni pociągowych

Trening koni wierzchowo-zaprzęgowych

Próby dzielności koni

- Wyścigi koni pełnej krwi
- Wyścigi koni półkrwi
- Wyścigi koni czystej krwi arabskiej
- Przepisy dotyczące wyścigów

Tory wyścigowe

Biegi koni wierzchowych

Próby dzielności koni wierzchowo-zaprzęgowych

Próby dzielności koni pociągowych

Próby określające różne wartości pracotwórcze, stosowane w Polsce i ZSRR
Próby maksymalnej siły uciągu ze stopniowym zwiększaniem wysiłku
Wyniki prób dzielności i ich znaczenie dla zarodowej hodowli koni
Piśmiennictwo

Użytkowanie koni

Użytkowanie zaprzęgowe

Użytkowanie koni w rolnictwie

Użytkowanie koni w pracach polowych

Użytkowanie koni w transporcie gospodarskim

Używanie koni do prac pomocniczych

Współdziałanie konia z ciągnikiem

Organizacja użytkowania koni w dużych gospodarstwach rolnych

Modernizacja użytkowania koni w rolnictwie

Najodpowiedniejsze typy użytkowe koni w dobie mechanizacji

Reforma zażywania koni

Unowocześnienie uprzęży, pojazdów i narzędzi

Użytkowanie koni zarodowych w rolnictwie

Użytkowanie koni w leśnictwie

Użytkowanie koni w transporcie

Ujeżdżanie młodych koni

Technika użytkowania koni w zaprzęgu

Zasady użytkowania

Najważniejsze błędy w użytkowaniu koni zaprzęgowych

Rodzaje zaprzęgów

Zaprzęganie i wyprzęganie koni

Zasady powożenia

Użytkowanie wierzchowe

Charakterystyczne cechy użytkowania konia wierzchowego

Rząd jeździecki i siodłanie

Wsiadanie, dosiad i zsiadanie z konia

Jazda konna

Ujeżdżanie koni pod wierzch

Zarys historii jeździectwa

Zawody konne o charakterze sportowym

Użytkowanie juczne

Uboczne użytkowanie koni

Nawóz

Mleko i kumys

Produkty poubojowe

Piśmiennictwo

Organizacje hodowli koni w Polsce

Ministerstwo Rolnictwa

Departament Produkcji Zwierzęcej

Zjednoczenie Hodowli Zwierząt Zarodowych

Państwowe stadniny koni (PSK)

Państwowe stada ogierów (PSO)

Zakłady treningowe

Państwowe tory wyścigów konnych

Polski Związek Hodowców Koni

Uznawanie ogierów

Próby dzielności ogierów uznanych

Rejonizacja ras i typów koni

Ośrodki hodowli koni

Księgi stadne

Obrót końmi

Instytuty naukowe

Osiągnięcia polskiej hodowli koni na forum międzynarodowym w latach 1800-1960

Uwagi wstępne

Posługiwanie się polskim materiałem zarodowym w najznakomitszych stadninach europejskich i niektórych amerykańskich

Sukcesy polskie na wielkich zagranicznych wystawach koni

Sukcesy polskich hodowców na zagranicznych torach wyścigowych

Sportowe sukcesy koni i jeźdźców polskich na zawodach międzynarodowych

Postępy i osiągnięcia krajowej hodowli koni w Polsce Ludowej

Polskie piśmiennictwo hipologiczne o znaczeniu międzynarodowym

Piśmiennictwo

WWW.AGROSWIAT.PL